

VẬN DỤNG, PHÁT TRIỂN SÁNG TẠO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CÔNG TÁC BẢO VỆ, CHĂM SÓC SỨC KHỎE NHÂN DÂN TRONG BỐI CẢNH MỚI

TS LÂM THỊ KHO

Học viện Chính trị khu vực IV

Ngày tiếp nhận: 16/11/2024 Ngày bình duyệt: 08/01/2025 Ngày duyệt đăng: 28/02/2025

● **Tóm tắt:** Trong di sản tư tưởng Hồ Chí Minh, tư tưởng về bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân không chỉ có ý nghĩa đối với sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc mà còn có ý nghĩa lớn đối với sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc. Bài viết phân tích thực trạng, tìm ra nguyên nhân và đề xuất giải pháp tiếp tục đổi mới, sáng tạo công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân đáp ứng yêu cầu mới của đất nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

● **Từ khóa:** Đổi mới, sáng tạo, sức khỏe nhân dân, tư tưởng Hồ Chí Minh

1. Quan điểm của Hồ Chí Minh về công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân

Quan tâm chăm sóc, bảo vệ, nâng cao sức khỏe nhân dân là một trong những nội dung khá đặc sắc trong tư tưởng Hồ Chí Minh. Trong di sản tư tưởng của Người, nhiều bài nói, bài viết bàn về sức khỏe, về công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân đã thể hiện tính phổ quát, tính khoa học triết lý sâu sắc và tính thời đại. Những chỉ dẫn của Người có thể khái quát thành các nội dung sau:

Thứ nhất, chăm sóc sức khỏe thể chất gắn kết hài hòa với sức khỏe tinh thần,

trong đó sức khỏe tinh thần, ý chí và nghị lực có vai trò quan trọng

Trong bài *Sức khỏe và thể dục* đăng trên Báo Cứu quốc, ngày 27/3/1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đúc kết: “Mỗi ngày lúc ngủ dậy, tập một ít thể dục. Ngày nào cũng tập thì khí huyết lưu thông, tinh thần đầy đủ, như vậy là sức khỏe”¹. Rõ ràng, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, đối với mỗi người, việc làm cho “khí huyết lưu thông, tinh thần đầy đủ là sức khỏe”. Trong đó, khí huyết lưu thông là cơ thể không ốm đau, không bệnh tật, có điều kiện tăng cường các yếu tố thể lực khác. Tinh thần đầy đủ có thể hiểu đó là lúc con người đạt được

trạng thái tinh thần phấn chấn, năng động, dẻo dai.

Trong mối quan hệ biện chứng giữa sức khỏe thể chất và sức khỏe tinh thần thì sự đảm bảo tốt về thể chất sẽ giúp cho tinh thần thêm phấn chấn, hăng hái, giúp cho con người làm việc hiệu quả hơn. “Sức khỏe của thể chất phát huy sức mạnh của tinh thần, nhưng ngược lại sức mạnh của tinh thần cũng có tác dụng thúc đẩy sự tăng thêm sức khỏe của thể chất. Tinh thần khỏe mạnh làm cho thể chất khỏe khoắn, thần kinh linh hoạt. Tinh thần yếu ớt, thấp kém sẽ tác động xấu đến thể chất của con người”². Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, trong mỗi con người, sức khỏe thể chất và sức khỏe tinh thần tồn tại thống nhất và tác động biện chứng với nhau. Trong *Thư gửi Hội nghị cán bộ y tế toàn quốc*, năm 1953, Người viết: “Tinh thần và sức khỏe đầy đủ thì kháng chiến càng nhiều thắng lợi, kiến quốc càng mau thành công”³. Tuy nhiên, trong từng hoàn cảnh cụ thể, Người lại hết sức coi trọng phát huy sức mạnh của yếu tố tinh thần trong mỗi con người. Người quan tâm đến sự khai phóng, khuyến khích, phát huy các yếu tố tinh thần trong nhân dân như lòng nhiệt huyết, nhiệt thành với cách mạng, sự hăng hái trong lao động sản xuất và chiến đấu, tinh thần lạc quan, yêu đời ngay cả khi điều kiện vật chất còn thiếu thốn. Với Chủ tịch Hồ Chí Minh đó là tinh thần thép, vượt lên trên tất cả thử thách, chông gai để chiến thắng mọi nghịch cảnh, chiến thắng kẻ thù xâm lược. Người là biểu tượng của tinh thần, ý chí sắt đá, thể hiện qua những câu: “Thân thể ở trong lao/ Tinh thần ở ngoài lao”⁴.

Quan điểm về sức khỏe của Chủ tịch Hồ Chí Minh khá tương đồng với định

nghĩa của Tổ chức Y tế thế giới (WHO) về sức khỏe đã được nêu ra trong Tuyên ngôn Alma - Ata năm 1978: “Sức khỏe là trạng thái hoàn toàn khỏe mạnh cả về thể chất, tinh thần và xã hội chứ không chỉ là không có bệnh tật hoặc tật nguyền”⁵. Với tư duy biện chứng và tầm nhìn vượt trước, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tiếp cận sức khỏe của con người một cách toàn diện, khoa học. Để chăm sóc, bảo vệ và tăng cường sức khỏe cho nhân dân phải được thực hiện bằng những biện pháp tổng hợp, tác động trên tất cả các mặt.

Thứ hai, chăm sóc sức khỏe của cá nhân gắn liền với công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe của cộng đồng, sức khỏe toàn dân

Chủ tịch Hồ Chí Minh không bàn về sức khỏe nói chung mà Người quan tâm toàn diện đến sức khỏe của nhân dân, bởi vì “Mỗi một người dân yếu ớt, tức là cả nước yếu ớt, mỗi một người dân mạnh khỏe tức là cả nước mạnh khỏe”⁶. Sức khỏe của cộng đồng, sức khỏe của nhân dân luôn bắt đầu từ sức khỏe của từng cá nhân cụ thể gắn với ngành nghề, công việc cụ thể. Đặt sức khỏe của cá nhân trong mối liên hệ biện chứng với sức khỏe của cộng đồng. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, con người là vốn quý nhất và sức khỏe là vốn quý nhất của con người. Sức khỏe của nhân dân được Người coi là một nguồn lực quan trọng, đó không chỉ là tài sản của cá nhân mà còn là tài sản chung của cộng đồng, quốc gia. Do vậy, bảo vệ, chăm sóc, bồi dưỡng, nâng cao sức khỏe cho nhân dân không chỉ là trách nhiệm cá nhân mà còn là trách nhiệm của cộng đồng. Mỗi cá nhân tự chăm sóc sức khỏe không chỉ vì mục đích cá nhân mà còn vì đất nước, vì dân tộc, bởi một triết lý mà Người chỉ ra rằng “dân cường

thì quốc thịnh”. Theo Người, nhân dân vừa là chủ thể, vừa là đối tượng của công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe; cho nên một người phải biết vì mọi người.

Thứ ba, muốn bảo vệ và chăm sóc sức khỏe phải làm tốt công tác vệ sinh, phòng và trị bệnh

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra cách thức tốt nhất và hiệu quả nhất của việc chăm sóc sức khỏe là “vệ sinh, phòng bệnh”. Trong bài viết *Vệ sinh yêu nước*, Người cho rằng: “Phòng bệnh hơn trị bệnh”⁷, cho nên mọi người từ già trẻ, trai gái đã là người dân yêu nước đều phải quan tâm đến vấn đề vệ sinh, giữ gìn sức khỏe. Người giải thích: “Sạch sẽ thì ít đau ốm. Sức khỏe thì làm được việc, làm được việc thì có ăn”⁸. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, việc giữ gìn vệ sinh, chăm sóc sức khỏe là trách nhiệm, nghĩa vụ của mọi người. Bởi một lẽ: “Nếu người giàu không giúp cho dân nghèo ăn ở đúng vệ sinh, đến khi có bệnh dịch thì người giàu cũng khó sống”⁹. Người nói: “Muốn lao động tốt thì phải có sức khỏe tức là, phải *ăn sạch, uống sạch, mặc sạch, ở sạch* để khỏi ốm đau”¹⁰. Đó là nhiệm vụ riêng của mỗi người và cũng là nhiệm vụ chung của toàn thể nhân dân. Người căn dặn: “*Phòng bệnh* cũng cần thiết như *trị bệnh*”¹¹ và “... có khỏe mạnh mới sản xuất tốt”¹².

Thứ tư, phải xây dựng một nền y tế thích hợp với nhu cầu của nhân dân, dựa trên yêu cầu: khoa học, dân tộc và đại chúng

Quan tâm và hướng đến việc giải quyết các vấn đề thuộc lĩnh vực y tế một cách toàn diện, Chủ tịch Hồ Chí Minh đề ra chủ trương xây dựng một nền y học mang bản sắc dân tộc, xuất phát từ điều kiện thực tiễn

Việt Nam. Người yêu cầu “cán bộ cần giúp đồng bào, giúp Chính phủ xây dựng một nền y tế thích hợp với nhu cầu của nhân dân ta”¹³. Xây dựng nền y học phải xuất phát từ nhân dân, vì nhân dân, phải đặc biệt quan tâm đến việc chăm sóc sức khỏe ban đầu cho nhân dân, chú trọng nghiên cứu, phối hợp thuốc “Đông y” và “Tây y”.

Với quan điểm “xây dựng một nền y tế thích hợp với nhu cầu của nhân dân ta” là sự tiếp nối khẳng định nhất quán tư tưởng trọng dân, thương dân và vì dân của Chủ tịch Hồ Chí Minh, thể hiện rõ tư duy đổi mới, sáng tạo của Người. Cho đến nay, tư tưởng Hồ Chí Minh đã và đang định hướng cho sự nghiệp xây dựng nền y tế hiện đại, khoa học, sáng tạo của Đảng và nhân dân ta.

2. Thực trạng vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân thời kỳ đổi mới

Công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân luôn được coi là một trong những nhiệm vụ quan trọng, là ưu tiên hàng đầu của Đảng và Nhà nước ta. Từ những chỉ dẫn của tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân, đồng thời vận dụng sáng tạo tư tưởng của Người trong bối cảnh mới, những kết quả đạt được có thể kể đến như:

Thứ nhất, nhiều chủ trương, chính sách về công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân, thể hiện qua các luật, nghị quyết, nghị định, thông tư, chương trình mục tiêu quốc gia thể hiện rõ những nội dung cốt lõi của tư tưởng Hồ Chí Minh về vị trí, vai trò, nội dung công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân. Ngày 30/6/1989, Quốc hội khóa VIII thông qua Luật Bảo vệ sức khỏe nhân

dân; tiếp đó, Nghị quyết số 04-NQ/HNTW ngày 14/01/1993 của Hội nghị Trung ương 4 khóa VII về *những vấn đề cấp bách của sự nghiệp chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân* nêu lên quan điểm mới có tính đột phá để Nhà nước và ngành y tế thực hiện: “Tổ chức các đội y tế lưu động để chăm sóc sức khỏe cho nhân dân ở những nơi có khó khăn thuộc vùng cao, vùng núi, vùng sâu, hải đảo”¹⁴. Trên cơ sở đó, tại Chỉ thị số 06-CT/TW ngày 22/01/2002 về *củng cố và hoàn thiện mạng lưới y tế cơ sở*, Ban Bí thư yêu cầu: “Củng cố tổ chức, đổi mới phương thức hoạt động, nâng cao chất lượng và hiệu quả của mạng lưới y tế cơ sở”¹⁵. Trong bối cảnh đời sống nhân dân đã có nhiều thay đổi, nhu cầu về khám chữa bệnh tăng lên, tiếp tục vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về chăm sóc sức khỏe nhân dân trong bối cảnh mới, tại Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương khóa XII đã ban hành Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 25/10/2017 về *tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân trong tình hình mới*, trong đó đưa ra quyết sách: “Thiết lập hệ thống sở sức khỏe điện tử đến từng người dân. Thực hiện cập nhật các thông tin, chỉ số sức khỏe khi đi khám sức khỏe, chữa bệnh”¹⁶. Chủ trương xây dựng Sở sức khỏe điện tử đã thể hiện tầm nhìn của Đảng trong việc ứng dụng công nghệ số trong y tế phù hợp với xu thế phát triển của thế giới.

Trên cơ sở vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng một nền y tế thích hợp với nhu cầu của nhân dân, Đảng và Chính phủ đã không ngừng đổi mới, sáng tạo trong công tác chăm sóc sức khỏe cho nhân dân. Đại hội lần thứ XIII, Đảng kêu gọi đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, triển khai Hồ sơ sức khỏe điện tử toàn dân, phát triển

khám chữa bệnh trực tuyến, nhằm giảm tải cho các bệnh viện. Tận dụng những lợi thế của khoa học, công nghệ đối với sự phát triển của y học trong bối cảnh mới, “Đẩy mạnh ứng dụng tiến bộ khoa học - kỹ thuật, công nghệ thông tin, công nghệ số trong khám, chữa bệnh (...) triển khai hồ sơ sức khỏe điện tử toàn dân”¹⁷; “Nâng cao chất lượng khám, chữa bệnh, khắc phục tình trạng quá tải bệnh viện, phát triển hình thức khám, chữa bệnh trực tuyến”¹⁸. Nhờ những định hướng đúng đắn và kịp thời của Đảng và Chính phủ, Việt Nam đã đạt được mục tiêu kép trong năm 2020 - 2021, vừa phát triển kinh tế vừa phòng chống dịch hiệu quả, nhất là đạt được nhiều kết quả tích cực trong công tác phòng chống đại dịch COVID-19.

Thứ hai, việc thực thi và đưa các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước vào đời sống đã tạo được những kết quả đáng kể trong công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân thời kỳ đổi mới. Hệ thống y tế các tuyến từ Trung ương đến cơ sở ngày càng được củng cố, phát triển. Các hoạt động chăm sóc sức khỏe ban đầu, y tế dự phòng, công tác kiểm soát bệnh truyền nhiễm và bệnh không lây nhiễm được đẩy mạnh; phát hiện, khống chế và xử lý kịp thời, nâng cao hiệu quả ứng phó với các vấn đề sức khỏe liên quan đến thiên tai, thảm họa, nhiều dịch bệnh đã được kiểm soát; người dân được bình đẳng trong tiếp cận các dịch vụ y tế cơ bản. Chất lượng dịch vụ khám, chữa bệnh ngày càng được nâng cao đáp ứng nhu cầu chăm sóc sức khỏe ngày càng cao của nhân dân; tỷ lệ bao phủ bảo hiểm y tế tăng lên qua các năm, đến nay 93,2% dân số Việt Nam đã tham gia bảo hiểm y tế¹⁹.

Đến nay, hầu hết những chỉ số cơ bản về sức khỏe của người dân Việt Nam đều đạt so với mục tiêu quốc gia và mục tiêu phát triển Thiên niên kỷ; tốt hơn mức trung bình của các nước có cùng mức thu nhập bình quân đầu người. Theo thống kê năm 2023, Việt Nam đã đạt tỷ lệ 12 bác sĩ và 32 giường bệnh trên 10.000 dân, tỷ lệ hài lòng của người dân đối với dịch vụ y tế là 90%²⁰. Bên cạnh đó, Luật Khám bệnh, chữa bệnh có hiệu lực từ ngày 01/01/2024 giúp tăng cường quản lý và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực y tế, thay đổi phương thức cấp giấy phép hành nghề cho phù hợp và thực chất.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân cũng như việc vận dụng, phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về sức khỏe trong bối cảnh mới còn có những hạn chế, đối diện với nhiều thách thức.

Một là, vẫn còn sự chênh lệch khá lớn về chất lượng khám, chữa bệnh cũng như dịch vụ chăm sóc sức khỏe giữa các vùng, miền và giữa các nhóm dân cư trong cả nước. Thiếu hụt các nguồn lực y tế ở tuyến cơ sở, nơi cung cấp các dịch vụ y tế bảo vệ sức khỏe ban đầu cho nhân dân. Năng lực cung ứng dịch vụ của tuyến y tế cơ sở còn nhiều hạn chế, nhất là sự thiếu hụt nhân lực, trang thiết bị y tế, thuốc men. Việc triển khai chương trình phòng, chống bệnh không lây nhiễm chưa đáp ứng được nhu cầu, chủ yếu mới chỉ chú trọng tới điều trị, chưa quan tâm đến công tác phòng bệnh.

Hai là, các hoạt động tuyên truyền tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân chưa đạt được kết quả như mong muốn. Trong xã hội vẫn còn tồn tại tư duy “có bệnh mới chữa bệnh”, ý thức

bảo vệ, chăm sóc sức khỏe ban đầu của nhân dân chưa cao. Trong xã hội vẫn còn tư duy coi trọng sức khỏe thể chất hơn sức khỏe tinh thần. Do đó, trong các công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân có biểu hiện thiếu chủ động, thiếu đổi mới, sáng tạo, nhất là lĩnh vực chăm sóc sức khỏe tinh thần.

Ba là, ý thức cộng đồng về chăm sóc sức khỏe ban đầu còn thấp, chưa quan tâm chăm sóc sức khỏe toàn diện theo tư tưởng Hồ Chí Minh, các chính sách hỗ trợ phát triển nhân lực y tế chưa đầy đủ. Chưa khai thác đầy đủ, toàn diện tư tưởng Hồ Chí Minh về chăm sóc, bảo vệ sức khỏe tinh thần của nhân dân, về xây dựng nền y tế phù hợp với nhu cầu của nhân dân. Chế độ chính sách lương, thưởng chưa đáp ứng được nhu cầu của đội ngũ cán bộ, viên chức ngành y tế, chưa đủ điều kiện để đội ngũ này đầu tư tái sản xuất sức lao động, sáng tạo và đổi mới.

Bốn là, công tác nghiên cứu, vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân chưa đáp ứng kịp thời trước những vấn đề thực tiễn đang đặt ra về chăm sóc sức khỏe nhân dân trong bối cảnh mới. Những tác động từ các vấn đề ô nhiễm môi trường, biến đổi khí hậu, thay đổi thói quen sống, thiên tai và dịch bệnh diễn biến phức tạp làm gia tăng nguy cơ ảnh hưởng đến sức khỏe nhân dân, trong khi nguồn lực ứng phó cho công tác phòng trị bệnh còn hạn chế. Bên cạnh đó, một số dịch bệnh mới, bệnh lạ xuất hiện và phức tạp, khó lường, như SARS, SARS-CoV-2.

Những hạn chế nêu trên có nguyên nhân khách quan và chủ quan, trong đó chủ yếu là: (1) năng lực tổ chức thực hiện các nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà

nước ở một số địa phương chưa đều. Nhận thức về vai trò, vị trí của công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân theo tư tưởng Hồ Chí Minh có nơi, có lúc còn chưa đầy đủ, chưa coi công tác này là nhiệm vụ quan trọng, chưa thật sự coi y tế cơ sở, y tế dự phòng là gốc, là căn bản trong chiến lược phát triển bền vững quốc gia; (2) trình độ phát triển kinh tế - xã hội của nước ta chưa đồng đều giữa các vùng, miền. Thu nhập của một bộ phận người dân còn thấp, trong khi nhu cầu chăm sóc sức khỏe thể chất và sức khỏe tinh thần của nhân dân ngày càng cao và đa dạng; (3) chưa có các công trình nghiên cứu một cách hệ thống, toàn diện về vận dụng, phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân; (4) tác động mặt trái của cơ chế thị trường, cạnh tranh thiếu bình đẳng đã gây ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng các dịch vụ chăm sóc sức khỏe nhân dân đồng thời dẫn đến những sai phạm liên quan đến đạo đức người thầy thuốc. Quá trình hội nhập quốc tế sâu rộng đang đặt ra những yêu cầu mới đối với công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân đặc biệt liên quan đến các tiêu chuẩn, quy chuẩn về sức khỏe thể chất, tinh thần, tâm vóc con người Việt Nam, an toàn thực phẩm.

3. Một số giải pháp tiếp tục nghiên cứu, vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân trong bối cảnh mới

Trong thời gian tới, để nâng cao chất lượng, đổi mới, sáng tạo công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân theo tư tưởng Hồ Chí Minh, cần nhất quán thực hiện tốt những giải pháp sau:

Thứ nhất, đẩy mạnh các hoạt động truyền thông chính sách, đa dạng hóa các hình

thức tuyên truyền tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước về chăm sóc sức khỏe nhân dân. Nâng cao nhận thức của cả hệ thống chính trị về vị trí, vai trò của bảo vệ, chăm sóc sức khỏe toàn diện theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Phát huy vai trò của mỗi người dân trong các hoạt động bảo vệ, chăm sóc sức khỏe thể chất, tinh thần gắn với thực hiện tốt mục tiêu quốc gia về nâng cao sức khỏe và tầm vóc con người Việt Nam. Sử dụng các kênh truyền thông đại chúng (truyền hình, radio, báo chí) kết hợp với mạng xã hội (Facebook, YouTube, TikTok) để phổ biến các thông tin, chính sách y tế và lợi ích của việc chăm sóc sức khỏe chủ động, qua đó góp phần nâng cao nhận thức, thay đổi thói quen, đề cao trách nhiệm của nhân dân và cộng đồng xã hội về sự cần thiết của hoạt động bảo vệ, chăm sóc sức khỏe ban đầu.

Thứ hai, tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước và xã hội trong các hoạt động chăm sóc sức khỏe nhân dân. Hoàn thiện hệ thống pháp luật về chăm sóc sức khỏe toàn diện cho nhân dân. Xây dựng khung pháp lý đầy đủ về hoàn thiện luật bảo hiểm y tế, khám chữa bệnh, y tế dự phòng và an toàn thực phẩm, đảm bảo mọi người dân đều được tiếp cận dịch vụ y tế cơ bản công bằng và hiệu quả. Ban hành các chính sách ưu tiên nâng chất lượng cho y tế tuyến cơ sở, từng bước thu hẹp sự chênh lệch về chất lượng bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân giữa các vùng miền, giữa tuyến trung ương và tuyến cơ sở. Nâng cao trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước trong việc kiểm tra, giám sát thực hiện các chính sách y tế, hạn chế những vi phạm trong lĩnh vực y tế.

Thứ ba, đổi mới sáng tạo công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân trên cơ sở ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số trong ngành y tế. Đưa các mục tiêu, chỉ tiêu về y tế và các lĩnh vực ảnh hưởng đến sức khỏe như môi trường, thể dục, thể thao, văn hóa vào chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của các bộ, ngành, địa phương. Đồng thời, thường xuyên tổng kết thực tiễn, khảo sát sự hài lòng cũng như nhu cầu của nhân dân về chất lượng dịch vụ chăm sóc sức khỏe để chủ động, thích ứng với những đòi hỏi của thực tiễn. Triển khai đồng bộ hệ thống công nghệ thông tin trong quản lý trạm y tế, tiêm chủng, quản lý bệnh tật, hồ sơ sức khỏe người dân gắn với quản lý thẻ, thanh toán bảo hiểm y tế. Thúc đẩy các hoạt động hợp tác quốc tế về y tế, tăng cường hợp tác với các tổ chức y tế quốc tế như WHO để tiếp cận nguồn lực, hỗ trợ kỹ thuật và nâng cao năng lực ứng phó dịch bệnh.

Thứ tư, triển khai các chương trình nghiên cứu, vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân trong tình hình mới. Ngành y tế nói riêng, toàn dân nói chung cần nhìn toàn diện trên các mặt để chủ động đổi mới, sáng tạo công tác chăm sóc, bảo vệ sức khỏe nhân dân theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Cùng với việc tăng cường sức khỏe thể chất, việc chăm lo sức khỏe tinh thần của nhân dân cần được quan tâm hơn nữa, phải được thể chế hóa đưa vào các kế hoạch, chiến lược chung của quốc gia. Chủ động và nâng cao chất lượng công tác dự báo về các tác hại của ô nhiễm môi trường, dịch bệnh, chủ động phòng bệnh.

Thứ năm, đổi mới căn bản, toàn diện công tác đào tạo nguồn nhân lực y tế, đáp ứng yêu cầu cả về y đức và chuyên

môn trong điều kiện chủ động, tích cực hội nhập quốc tế. Tiếp tục xây dựng và hoàn thiện các chính sách thu hút, đãi ngộ để khuyến khích bác sĩ làm việc tại tuyến y tế cơ sở.

Vấn đề sức khỏe và công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân trong tư tưởng Hồ Chí Minh chứa đựng nhiều giá trị khoa học, nhân văn sâu sắc, có sức sống vượt thời gian. Những quan điểm của Người đã gợi mở nhiều nội dung có ý nghĩa quan trọng, không phải ở những chi tiết cụ thể, mà là ở cách tiếp cận, cách tư duy về công tác bảo vệ và chăm sóc sức khỏe nhân dân, về xây dựng một nền y tế thích hợp với nhu cầu của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân ■

^{1,6} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, t.4, tr.241, 241.

² Lê Thị Hương: Tư tưởng Hồ Chí Minh về bồi dưỡng, nâng cao sức khỏe cho con người, *Tạp chí khoa học xã hội Việt Nam*, số 03, 2014, tr.47 - 48.

³ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.8, tr.154.

⁴ Hồ Chí Minh: *Nhật ký trong tù*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2015, tr.7, tr.154.

⁵ WHO: *Declaration of Alma-Ata*, https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/almaata-declaration-en.pdf?sfvrsn=7b3c2167_2, truy cập ngày 27/7/2024.

^{7,12} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.11, tr.487, 553.

^{8,9} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.5, tr.114, 114.

¹⁰ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.12, tr.610.

¹¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.8, tr.154.

¹³ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.9, tr.343 - 344.

¹⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2007, t.52, tr.525.

¹⁵ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2018, t.61, tr.75 - 76.

¹⁶ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu Ban chấp hành trung ương Đảng khóa XII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2017, tr.143.

^{17,18,19} Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t.I, tr.267, 151, 251.

²⁰ Thái Bình: *Ngành Y tế vượt, đạt nhiều chỉ tiêu về chăm sóc sức khỏe, tỷ lệ hài lòng của người bệnh tăng lên 90%*, <https://suckhoedoisong.vn/nganh-y-te-vuot-dat-nhieu-chi-tieu-ve-cham-soc-suc-khoe-169230727092500335.htm>, truy cập ngày 27/7/2023.